

CYLLIDEB REFENIW 2019/20 - CYFRIFON TERFYNOL

Adran Oedolion, Iechyd a Llesiant	Cyllideb 2019/20	Sefyllfa Terfynol 2019/20	Gor / (Tan) Wariant Gros 2019/20	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2019/20	Amcan Gor/(Tan) Wariant Adolygiad Tachwedd 2019
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
<u>Gwasanaethau Oedolion</u>						
Gwasanaethau Pobl Hŷn						
Preswyl a Nyrsio - Cartrefi	13,447	12,840	(607)	0	(607)	(145)
Gofal Cartref	6,831	5,962	(869)	0	(869)	(725)
Eraill	198	1,330	1,132	0	1,132	1,205
	20,476	20,132	(344)	0	(344)	335
Gwasanaethau Anabledd Corff	2,350	2,228	(122)	0	(122)	(52)
Gwasanaethau Anabledd Dysgu	18,183	18,627	444	0	444	481
Gwasanaethau Iechyd Meddwl	3,462	3,315	(147)	0	(147)	(84)
Gwasanaethau Eraill (Oedolion)	2,980	2,932	(48)	0	(48)	(35)
<u>Cyfanswm Gwasanaethau Oedolion</u>	47,451	47,234	(217)	0	(217)	645
<u>Gwasanaethau Darparu (dangos cyllideb net)</u>						
Gofal Preswyl	(261)	(328)	(67)	0	(67)	(46)
Gofal Dydd	(23)	316	339	0	339	295
Gofal Cymunedol	(4)	393	397	0	397	328
Eraill	(3)	(46)	(43)	0	(43)	(26)
<u>Cyfanswm Gwasanaethau Darparu</u>	(291)	335	626	0	626	551

CYLLIDEB REFENIW 2019/20 - CYFRIFON TERFYNOL

Adran Oedolion, Iechyd a Llesiant	Cyllideb 2019/20	Sefyllfa Terfynol 2019/20	Gor / (Tan) Wariant Gros 2019/20	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2019/20	Amcan Gor/(Tan) Wariant Adolygiad Tachwedd 2019
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
<u>Gwasanaethau Eraill</u>						
Gwasanaethau Canolog Adrannol (<i>gan gynnwys arbedion yr Adran</i>)	3,746	3,757	11	0	11	111
Defnydd o gronfa benodol			(420)	0	(420)	(649)
<u>Cyfanswm Gwasanaethau Eraill</u>	3,746	3,757	(409)	0	(409)	(538)
<u>Cyfanswm Oedolion, Iechyd a Llesiant</u>	50,906	51,326	0	0	0	658

Oedolion, Iechyd a Llesiant

Gwasanaethau Pobl Hŷn - derbyniad grant pwysau'r gaeaf gwerth £450k, cynnydd mewn grantiau eraill o £106k a chynnydd yn y derbyniad incwm preswyl a nyrsio yn dilyn ail-asesu incwm cleientiaid. Bu hefyd leihad pellach yn y galw am becynnau gofal cartref. Methiant i wireddu gwerth £669k o arbedion o fewn y pennawd 'Eraill' a gorwariant o £374k ar Lety Cefnogol, gyda chostau sefydlu cynllun Hafod y Gest yn gyfrifol am gyfran sylweddol o'r gorwariant perthnasol.

Gwasanaethau Anabledd Corff - y tueddiad o leihad yn y nifer pecynnau gofal cartref yn parhau, ond cynnydd yn nifer y lleoliadau Preswyl a Nyrsio.

Gwasanaethau Anabledd Dysgu - effaith y galw cynyddol ar lety cefnogol a gwasanaethau dydd yn cael ei leihau gan danwariant ar breswyl a nyrsio.

Gwasanaethau Iechyd Meddwl - achos costus wedi dod i ben ynghyd â throsiant staff a derbyniad grant ychwanegol.

Gwasanaethau Darparu - costau cysylltiedig â staffio uwchlaw lefel y gyllideb yn faterion yn Gofal Dydd a Gofal Cymunedol, gyda cartrefi wedi bod mewn mesurau arbennig, argymhellion gan Arolygiaeth Gofal Cymru, a phenodi uwchlaw'r gyllideb. Lleihad yn yr incwm am fis Mawrth yn deillio o'r argyfwng Covid-19.

Gwasanaethau Canolog Adrannol - derbyniad grant ac incwm a chwtogi ar wariant yn lleihau effaith y llithriad mewn gwireddu gwerth £247k o gynlluniau arbedion.

Mae'r adran wedi derbyn grant o £0.8 miliwn gan Lywodraeth Cymru tuag at gostau cynyddol yn deillio o bwysau'r gaeaf a grantiau pellach eraill o £242k, mae'r grantiau yma wedi cynorthwyo i leihau'r gorwariant a ragwelwyd yn ystod y flwyddyn. Mae'r adran hefyd yn gwneud defnydd o gyllid un-tro o £420k o gronfa benodol sydd yn galluogi'r adran i leddfu'r gorwariant yn llwyr eleni.

Heb y cyfraniadau ychwanegol mi fysa'r adran yn gorwario £1.5miliwn. Fodd bynnag erbyn cyllideb 2020/21 maent wedi derbyn bidiau ychwanegol o dros £1.8m. Mae'r Prif Weithredwr eisoes wedi comisiynu gwaith er mwyn cael gwell dealltwriaeth o'r materion a rhaglen glir i ymateb, fel bod modd cael gwell dealltwriaeth o fanylder cymhleth y darlun yng ngofal oedolion.

CYLLIDEB REFENIW 2019/20 - CYFRIFON TERFYNOL						
Adran Plant a Theuluoedd	Cyllideb 2019/20	Sefyllfa Terfynol 2019/20	Gor / (Tan) Wariant Gros 2019/20	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2019/20	Amcan Gor/(Tan) Wariant Adolygiad Tachwedd 2019
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Rheolaeth Gwasanaeth	579	561	(18)	0	(18)	33
Gweithredol	2,206	2,359	153	0	153	88
Lleoliadau						
Lleoliadau All-Sirol	2,128	3,752	1,624	0	1,624	1,521
Maethu Drwy Asiant	911	1,412	501	0	501	485
Maethu Mewnol	1,706	2,294	588	0	588	545
Gwasanaethau Cefnogol ac Eraill	1,644	1,757	113	0	113	105
	6,389	9,215	2,826	0	2,826	2,656
Ôl-16	1,034	1,294	260	0	260	120
Arbenigol/Derwen	1,776	2,133	357	0	357	337
Cyfiawnder Ieuenctid	268	190	(78)	0	(78)	(44)
Blynyddoedd Cynnar	144	70	(74)	0	(74)	(73)
Ieuenctid	743	607	(136)	0	(136)	(69)
Eraill	1,556	1,625	69	0	69	113
Addasiad Cau Cyfrifon 2019/20				(3,259)	(3,259)	0
Cyfanswm Plant a Theuluoedd	14,695	18,054	3,359	(3,259)	100	3,161

Plant a Theuluoedd

Gweithredol - y gorwariant yn parhau er fod y maes wedi derbyn adnodd ychwanegol o £100k ar gyfer 2019/20 ymlaen, cynnydd sylweddol yn ystod misoedd olaf y flwyddyn ar gostau cefnogi teuluoedd yn ardaloedd Arfon a Dwyfor a gorwariant ar gostau staff sydd uwchlaw lefel y gyllideb.

Lleoliadau - y galw am yr ystod o wasanaethau yn dwysáu ymhellach, rhan helaeth o'r gorwariant yn deillio o 7 achos lleoliad all-sirol newydd eleni, ynghyd ag effaith flwyddyn lawn 8 achos a ddechreuodd yn ystod 2018/19. Yn maethu drwy asiant, 12 achos newydd eleni ac effaith blwyddyn lawn 4 achos a gychwynwyd yn 2018/19. Cynnydd pellach hefyd yn y niferoedd lleoliadau maethu mewnol (166 ar 31.3.20, 139 ar 31.3.19). Yn dilyn adolygiad o'r ymrwymadau all-sirol, daeth yn amlwg y bu newid i'r math o achosion dros y blynyddoedd diwethaf, ac felly i'r costau cysylltiedig ac yn gydamserol, gwelwyd hefyd gwtogiad yng nghyfraniadau lechyd. Ymhellach i hyn, gwerth £370k o arbedion o fewn Lleoliadau sydd eto i'w gwireddu.

Mae arian ychwanegol o £1.985m wedi ei ddyrannu i'r Adran yn 2020/21 ar gyfer cwrdd â'r pwysau cynyddol yn y maes Lleoliadau.

Ôl-16 - costau cefnogaeth cychwynol uchel eleni yn deillio o 2 achos newydd sydd wedi trosglwyddo o Leoliadau All-sirol.

Arbenigol/Derwen – gorwariant o £357k yn bennaf ar gynlluniau cefnogol gyda chynnydd yn y galw am wasanaeth ac am gefnogaeth arbenigol.

Cyfiawnder leuenctid - Swyddi gwag a throsiant staff yn gyfrifol am y cynnydd yn y tanwariant.

Blynyddoedd Cynnar – derbyniad grantiau yn y maes gofal plant yn gyfrifol am y tanwariant.

leuenctid – derbyniad grantiau yn erbyn gwariant craidd ynghyd â thanwariant yn dilyn ail fodelu'r gwasanaeth yn ddiweddar.

Erail - derbyniad grant ar ddiwedd y flwyddyn yn lleihau'r gorwariant sydd yn deillio o'r gofyn uwch ar yr ymrwymiad i wasanaeth adfocatiaeth Gogledd Cymru, gorwariant ar ffioedd proffesiynol ac ar adolygiadau statudol.

O ystyried tueddiad gorwariant cynyddol yr adran, mae Tasglu Cyllideb Plant, wedi ei gomisiynu gan y Prif Weithredwr i roi sylw i faterion ariannol dyrys yr adran.

Argymhellir fod yr Adran Plant a Theuluoedd yn derbyn cymorth ariannol un-tro o £3,259k i gyfyngu lefel y gorwariant sydd i'w gario ymlaen gan yr Adran i £100k, i'w cynorthwyo i symud ymlaen i wynebu her 2020/21.

CYLLIDEB REFENIW 2019/20 - CYFRIFON TERFYNOL						
Adran Addysg	Cyllideb 2019/20	Sefyllfa Terfynol 2019/20	Gor / (Tan) Wariant Gros 2019/20	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2019/20	Amcan Gor/(Tan) Wariant Adolygiad Tachwedd 2019
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Ysgolion Datganoledig	74,272	74,272	0	0	0	0
Gwasanaethau Ansawdd Ysgolion	(417)	(823)	(406)	0	(406)	(249)
Isadeiledd a Gwasanaethau Cefnogol						
Cludiant	4,920	5,078	158	0	158	228
Gwasanaeth Atodol	441	797	356	0	356	259
Eraill	96	(71)	(167)	0	(167)	(347)
	5,457	5,804	347	0	347	140
Arweinyddiaeth a Rheolaeth	2,125	2,076	(49)	0	(49)	(25)
Anghenion Dysgu Ychwanegol a Chynhwysiad	4,416	4,428	12	0	12	150
Cyfanswm Addysg	85,853	85,757	(96)	0	(96)	16

Addysg

Gwasanaethau Ansawdd Ysgolion - cyfuniad o dderbyniad a defnydd o grantiau, trosiant staff a chwotgi ar wariant yn gyfrifol am y tanwariant pellach erbyn diwedd y flwyddyn.

Cludiant - yn dilyn y gorwariant ar y maes yma dros y blynyddoedd diwethaf, dyrannwyd £400k o gyllid ychwanegol ar gyfer 2019/20 gyda chyllid pellach wedi ei ddyrannu ar gyfer 2020/21. Serch hyn, mae'r gorwariant yn parhau ond yn is na'r hyn a ragwelwyd, gyda gorwariant o £63k ar Fysus Ysgol, £63k ar Gludiant Tacsis Ysgolion a £33k o ddiffyg incwm ar Gludiant Ôl-16 ar ddiwedd y flwyddyn ariannol.

Mae'r maes Cludiant wedi bod yn destun adolygiad strategol i geisio rheoli'r cynnydd yn y gwariant, gyda'r angen am waith pellach gan yr Adran Addysg a'r Adran Amgylchedd yn parhau, fel bod modd manteisio ar gyfleoedd effeithlonrwydd.

Isadeiledd a Gwasanaethau Cefnogol - Gwasanaeth Atodol - gydag ysgolion wedi cau am y saith diwrnod gwaith olaf ym Mawrth oherwydd y Covid-19, diffyg incwm cynyddol ar brydau ysgol a'r elfen gofal o'r cynllun brecwast o ganlyniad. Hyn yn ychwanegol i'r diffyg incwm oedd yn bodoli yn y maes yma'n barod ynghyd â gorwariant ar faterion staffio a salwch yn Arlwyath, Glanhau a Gofalu am ysgolion.

Isadeiledd a Gwasanaethau Cefnogol - Eraill - yn parhau i danwario ond fod galw uwch ar gyllidebau amrywiol gan gynnwys ar integreiddio, na'r hyn a ragwelwyd yn wreiddiol.

Anghenion Dysgu Ychwanegol a Chynhwysiad - y gorwariant sydd yn ymwneud ag amgylchiadau mewn un ganolfan benodol wedi cael ei leddfu yn sylweddol erbyn diwedd y flwyddyn o ganlyniad i ddefnydd o grant ynghyd â throsiant staff.

CYLLIDEB REFENIW 2019/20 - CYFRIFON TERFYNOL						
Adran Economi a Chymuned	Cyllideb 2019/20	Sefyllfa Terfynol 2019/20	Gor / (Tan) Wariant Gros 2019/20	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2019/20	Amcan Gor/(Tan) Wariant Adolygiad Tachwedd 2019
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Rheolaeth	345	348	3	0	3	0
Rhaglenni Adfywio a Chefnogi Cymunedau	386	396	10	0	10	10
Morwrol a Pharciau Gwledig	(101)	(92)	9	0	9	(36)
Cytundebau Hamdden	1,018	1,097	79	0	79	68
Rhaglenni Chwaraeon	97	37	(60)	0	(60)	(48)
Rhaglenni Datblygu Economiadd	62	36	(26)	0	(26)	(40)
Marchnata a Digwyddiadau	310	310	0	0	0	0
Llyfrgelloedd Gwynedd	1,385	1,378	(7)	0	(7)	(9)
Amgueddfeydd, Celfyddydau ac Archifau Gwynedd	725	784	59	0	59	69
Cyfanswm Economi a Chymuned	4,227	4,294	67	0	67	14

Economi a Chymuned

Morwol a Pharciau Gwledig - difrod yn deillio o stormydd y gaeaf wedi arwain at wariant ychwanegol annisgwyl ar y pontynau yn Hafan, Pwllheli ac ar gynnal tiroedd ym Mharc Glynllifon. Trosiant staff ym Mharc Glynllifon a Pharc Padarn yn golygu bod tanwariant o £27k ar y Parciau Gwledig ond bod gorwariant o £36k gan Morwol sydd yn gyfuniad o ddiffyg incwm a gorwariant staffio tymhorol ar y traethau a gwariant uwch yn Hafan, Pwllheli.

Cytundebau Hamdden - trosglwyddwyd y ddarpariaeth Hamdden i Cwmni Byw'n Iach ar 1 Ebrill 2019, ond fod cyfrifoldeb am gostau rhedeg yr eiddo yn aros efo'r Cyngor, gwelwyd cynnydd un-tro yng nghostau rhedeg y canolfannau hamdden ac felly yn gorwario £79k ar ddiwedd y flwyddyn ariannol.

Rhaglenni Chwaraeon a Rhaglenni Datblygu Economaidd - swyddi gwag a defnydd o grantiau yn gyfrifol am y sefyllfa tanwariant ond costau angenrheidiol ar ddiwedd y flwyddyn yn lleihau'r tanwariant a adroddir ar Ddatblygu Economaidd.

Amgueddfeydd, Celfyddydau ac Archifau Gwynedd - problemau yn parhau yn Storiel gyda gorwariant o £69k ar ddiwedd y flwyddyn ariannol, sydd yn gyfuniad o orwariant ar gostau staff a diffyg yn yr incwm. Tanwariant ar Archifau a'r Celfyddydau yn cynorthwyo rhywfaint ar y sefyllfa ariannol gan ostwng y gorwariant i £59k.

CYLLIDEB REFENIW 2019/20 - CYFRIFON TERFYNOL						
Adran Priffyrdd a Bwrdeistrefol (yn cynnwys Cefnffyrdd)	Cyllideb 2019/20	Sefyllfa Terfynol 2019/20	Gor / (Tan) Wariant Gros 2019/20	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2019/20	Amcan Gor/(Tan) Wariant Adolygiad Tachwedd 2019
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Gwasanaethau Priffyrdd (cynnwys Cefnffyrdd)	9,767	9,713	(54)	0	(54)	(135)
Gwasanaethau Peirianeg	309	297	(12)	0	(12)	55
Gwasanaethau Bwrdeistrefol						
Gwastraff	10,803	11,654	851	0	851	996
Eraill	3,585	3,347	(238)	0	(238)	54
Addasiad Cau Cyfrifon 2019/20				(447)	(447)	0
Cyfanswm Priffyrdd a Bwrdeistrefol	24,464	25,011	547	(447)	100	970

Priffyrdd a Bwrdeistrefol (gan gynnwys Cefnffyrdd)

Gwasanaethau Priffyrdd - wedi rhagori ar incwm allanol ond gwariant ychwanegol ar gynlluniau yn gyfrifol am leihad yn y tanwariant a adroddir.

Gwasanaethau Peirianeg - llai o wariant mewn nifer o feysydd ar ddiwedd y flwyddyn wedi arwain at sefyllfa o danwariant.

Gwastraff - lleihad yn y gorwariant yn y maes Gwastraff i £851k. Nid oedd costau ymdrin â gwastraff drwy Barc Adfer, sef cyfleuster rhanbarthol 'Troi Gwastraff yn Ynni' sydd wedi ei leoli yng Nglannau Dyfrdwy, mor uchel â'r hyn a ragwelwyd yn yr adolygiad diwethaf a derbyniwyd grant gwastraff clinigol o £123k gan Lywodraeth Cymru ar ddiwedd y flwyddyn.

Er fod yr adran wedi cymryd camau i leihau costau drwy newid shifftiau a threfniadau cylchdeithiau casglu gwastraff, bu oediad mewn gweithredu. Mae'r trefniadau newydd bellach wedi dod i rym yn Nwyfor ac yn fwy diweddar yn Arfon ond llithriad pellach yn amserlen gweithredu'r drefn newydd ym Meirionnydd, felly costau trosiannol cysylltiedig â chostau staffio a salwch yn gyfrifol am £496k o'r gorwariant.

Gorwariant yn parhau ar gostau gweithredol a thrafnidiaeth, diffyg grant ac incwm ar wastraff a deunyddiau ailgylchu.

Er fod rhai camau ar yr ochr Gwastraff eisoes wedi eu cymryd yn ystod y flwyddyn i sicrhau mesurau i weithredu o fewn y gyllideb, nodir bu oedi gyda'r gweithrediad eleni.

Gwasanaethau Bwrdeistrefol Eraill - cyfuniad o gynnydd mewn incwm, gwireddu arbedion ymlaen llaw a chwtogi ar wariant wedi arwain at sefyllfa o danwariant erbyn diwedd y flwyddyn.

Argymhellir fod yr Adran Priffyrdd a Bwrdeistrefol yn derbyn cymorth ariannol un-tro o £447k i gyfyngu lefel y gorwariant sydd i'w gario ymlaen gan yr Adran i 2020/21 i £100k, i'w cynorthwyo i wynebu her 2020/21.

CYLLIDEB REFENIW 2019/20 - CYFRIFON TERFYNOL						
Adran Amgylchedd	Cyllideb 2019/20	Sefyllfa Terfynol 2019/20	Gor / (Tan) Wariant Gros 2019/20	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2019/20	Amcan Gor/(Tan) Wariant Adolygiad Tachwedd 2019
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Rheolaeth yr Adran	401	343	(58)	0	(58)	(53)
Gwasanaeth Cynllunio	286	305	19	0	19	137
Gwasanaethau Gofal Stryd a Thrafnidiaeth						
Rheolaeth Rhwydwaith (Trafnidiaeth)	590	354	(236)	0	(236)	(50)
Parcio a Gorfodaeth Parcio	(1,985)	(1,869)	116	0	116	(12)
Cludiant Integredig	1,566	1,537	(29)	0	(29)	(24)
	171	22	(149)	0	(149)	(86)
Cefn Gwlad a Mynediad	740	773	33	0	33	21
Gwarchod y Cyhoedd	1,741	1,726	(15)	0	(15)	(124)
Addasiad Cau Cyfrifon 2019/20				70	70	0
<u>Cyfanswm Amgylchedd</u>	3,339	3,169	(170)	70	(100)	(105)

Amgylchedd

Rheolaeth - tanwariant cyffredinol ac arbedion ymlaen llaw yr adran wedi arwain at arbedion un-tro ar y pennawd Rheolaeth.

Gwasanaeth Cynllunio - symudiad yn y sefyllfa ers yr adolygiad diwethaf o ganlyniad i leihad yn y diffyg incwm yn dilyn derbyn ceisiadau mawr ychwanegol ym misoedd olaf y flwyddyn yn y maes Rheolaeth Datblygu. Tanwariant ar wasanaethau, cyflenwadau a chludiant hefyd yn cynorthwyo i leddfu rhywfaint ar y diffyg incwm.

Gwasanaethau Gofal Stryd a Thrafnidiaeth - darlun cymysg o ran yr incwm perthnasol, gyda'r maes Traffig a Threfniadau Statudol yn gorgyflawni incwm o gau ffyrdd, sydd yn rhan o gynlluniau arbedion yr adran dros y blynyddoedd nesaf. Ond, gostyngiad pellach yn yr incwm parcio gydag effeithiau'r coronafirws wedi cael ardrawiad ar yr incwm parcio yn ystod wythnosau olaf y flwyddyn ariannol, serch ei fod yn cael ei leddfu gan swyddi gweigion, y gorwariant net yn £116k.

Cludiant Integredig - tanwariant un-tro ar gostau staff a rhagori ar incwm yn lleihau effaith y costau ychwanegol ar gytundebau bysus. Yr adran yn gwneud defnydd o gronfa a neilltuwyd i'r pwrpas tuag at y costau cynyddol. Mae'r adran yn y broses o gynnal adolygiad o gludiant cyhoeddus ac eisoes wedi comisiynu ymchwil gan y Brifysgol i adolygu'r ddarpariaeth.

Gwarchod y Cyhoedd - gwariant un-tro ar feddalwedd newydd yw'r prif reswm am ostyngiad yn y tanwariant erbyn diwedd y flwyddyn, ymddengys hefyd fod effeithiau'r coronafirws wedi effeithio'r incwm yn y meysydd Trwyddedu, Tacsis a Marchnadoedd gan nad yw'r incwm mor addawol a'r hyn a ragwelwyd yn ystod y flwyddyn.

Fel rhan o'r adolygiad diwedd Awst, derbyniodd yr Adran Amgylchedd gymeradwyaeth y Cabinet i neilltuo £220k o'u tanwariant eleni tuag at gostau yn dilyn adolygiad barnwrol yn ymwneud â ffordd fynedfa Llanbedr. O ystyried y sefyllfa bresennol gyda'r argyfwng Coronafirws sydd â oblygiadau ariannol sylweddol ar y Cyngor, mae'r Adran wedi cytuno ei bod yn briodol iddynt ddefnyddio cyfuniad o danwariant adrannol a darpariaeth cyfalaf nad oes ei angen mwyach i'w gyllido.

Yn unol â'r Rheoliadau Ariannol **argymhellir** cadw at y drefn arferol i ganiatau i'r Adran Amgylchedd gadw (£100k) o'i danwariant, gan symud (£70k) sef y swm uwchlaw (£100k), i'w ddefnyddio i gynorthwyo'r adrannau sydd wedi gorwario yn 2019/20.

CYLLIDEB REFENIW 2019/20 - CYFRIFON TERFYNOL						
Adran Ymgynghoriaeth	Cyllideb 2019/20	Sefyllfa Terfynol 2019/20	Gor / (Tan) Wariant Gros 2019/20	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2019/20	Amcan Gor/(Tan) Wariant Adolygiad Tachwedd 2019
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Gwasanaethau Ffyrdd a Pheirianeg	(475)	(498)	(23)	0	(23)	25
Uned Systemau Traenio Cynaliadwy (SuDS)	44	44	0	0	0	0
Uned Rheoli Risg Llifogydd	485	482	(3)	0	(3)	1
Rheolaeth Adeiladu	48	63	15	0	15	61
<u>Cyfanswm Ymgynghoriaeth</u>	102	91	(11)	0	(11)	87

Ymgynghoriaeth

Gwasanaethau Ffyrdd a Pheirianeg - symudiad ffafriol o (£48k) ers yr adolygiad diwethaf o ganlyniad i danwariant ar gostau staff yn lleddfu'r diffyg a welwyd yn lefel yr incwm gan sefydliadau allanol, megis Cyngorau eraill a Llywodraeth Cymru.

Uned Systemau Traenio Cynaliadwy (SuDS) - diffyg incwm yn ystod y cyfnod o sefydlu'r uned newydd wedi cael ei leddfu gan danwariant ar gostau staff.

Rheolaeth Adeiladu - diffyg incwm yn cael ei leihau gan wariant is ar wasanaethau a chyflenwadau.

CYLLIDEB REFENIW 2019/20 - CYFRIFON TERFYNOL

Adran Tai ac Eiddo	Cyllideb 2019/20	Sefyllfa Terfynol 2019/20	Gor / (Tan) Wariant Gros 2019/20	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2019/20	Amcan Gor/(Tan) Wariant Adolygiad Tachwedd 2019
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Rheolaeth	(22)	52	74	0	74	103
Gwasanaethau Tai						
Digartrefedd	1,062	1,313	251	0	251	160
Tai Sector Breifat	344	257	(87)	0	(87)	(69)
Eraill	212	170	(42)	0	(42)	(58)
	1,618	1,740	122	0	122	33
Gwasanaethau Eiddo						
Eiddo	1,420	1,331	(89)	0	(89)	(107)
Gofalu, Arlwyo a Glanhau	24	0	(24)	0	(24)	1
	1,444	1,331	(113)	0	(113)	(106)
Cyfanswm Tai ac Eiddo	3,040	3,123	83	0	83	30

Tai ac Eiddo

Rheolaeth - Cynllun Arbedion sydd eto i'w wireddu sydd bennaf gyfrifol am y gorwariant. Mae'r Adran yn edrych ar gynllun amgen i ddisodli'r cynllun presennol.

Gwasanaethau Tai - pwysau ar y gyllideb Llety Dros Dro, Digartrefedd o ganlyniad i gyfuniad o gynnydd mewn pris ac arhosiad hirach, mae bidiau digonol wedi eu cymeradwyo i gyfarch hyn yn 2020/21. Tai Sector Breifat yn rhagori ar incwm a Thai Eraill yn tanwario ar gostau staff, felly yn cynorthwyo i leddfu'r gorwariant a adroddir ar gyfer y Gwasanaeth Tai.

Gwasanaethau Eiddo - swyddi gwag a secondiadau sydd bennaf gyfrifol am y tanwariant a ragwelir ynghyd â thanwariant ar wasanaethau a chyflenwadau.

CYLLIDEB REFENIW 2019/20 - CYFRIFON TERFYNOL						
Adrannau Canolog	Cyllideb 2019/20	Sefyllfa Terfynol 2019/20	Gor / (Tan) Wariant Gros 2019/20	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2019/20	Amcan Gor/(Tan) Wariant Adolygiad Tachwedd 2019
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Tim Rheoli Corfforaethol a Chyfreithiol	1,632	1,582	(50)	0	(50)	(77)
Cyllid (a Thechnoleg Gwybodaeth)	6,095	6,025	(70)	0	(70)	(75)
Cefnogaeth Gorfforaethol	7,651	7,551	(100)	0	(100)	(96)
Cyfanswm Adrannau Canolog	15,378	15,158	(220)	0	(220)	(248)

Adrannau Canolog

Tim Rheoli Corfforaethol a Chyfreithiol - gostyngaid yn y tanwariant a adroddir gan fod cyfran o danwariant swydd wag y Cyfarwyddwr Corfforaethol yn cael ei ddargyfeirio i gyllido gwell darpariaeth lles yn swyddfeydd y Cyngor. Derbyniad incwm ychwanegol gan yr Uned Gyfreithiol yn cyfrannu at y sefyllfa ffafriol ond yn cael ei leihau o ganlyniad i gostau staffio uwch.

Cyllid (a Thechnoleg Gwybodaeth) - cyfuniad o resymau yn gyfrifol am y tanwariant, gan gynnwys tanwariant un-tro oherwydd trosiant staff, secondiadau, a derbyniad incwm a grantiau ychwanegol mewn nifer o feysydd. Incwm ychwanegol o wahanol ffynonellau, gan gynnwys Llywodraeth Cymru am y maes gweinyddu rhyddhad trethi annomestig a grant ychwanegol cyfnod trosiannol gan yr Adran Gwaith a Phensiynau (DWP) yn y maes Budd-daliadau. Ymhellach, mae'r adran wedi llwyddo i gyflawni arbedion ymlaen llaw eleni ac wedi eu dargyfeirio i bwrpas Corfforaethol.

Cefnogaeth Gorfforaethol - y tanwariant yn bennaf ar dderbyniad incwm allanol uwchlaw lefel y gyllideb mewn nifer o feysydd ar draws yr adran, gan gynnwys Cyfieithu, Cofrestru a'r Gwasanaeth Ymgynghorol Adnoddau Dynol. Swyddi gwag a secondiadau hefyd yn cyfrannu at y sefyllfa ffafriol, mewn paratoad ar gyfer arbedion y blynyddoedd nesaf, gan nad oes galwad ar yr arbedion eleni mae'r adran eisoes wedi trosglwyddo rhan o'i arbedion ymlaen llaw i bwrpas Corfforaethol.

CYLLIDEB REFENIW 2019/20 - CYFRIFON TERFYNOL						
Corfforaethol (Dim ond yn adlewyrchu y gwahaniaethau)	Cyllideb 2019/20	Sefyllfa Terfynol 2019/20	Gor / (Tan) Wariant Gros 2019/20	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2019/20	Amcan Gor/(Tan) Wariant Adolygiad Tachwedd 2019
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Treth Cyngor	*	*	(495)		(495)	0
Premiwm Treth Cyngor	*	*	0		0	0
Gostyngiadau Treth Cyngor	*	*	(183)		(183)	0
Eraill	*	*	(334)		(334)	0
Addasiad Cau Cyfrifon 2019/20				1,012	1,012	0
Cyfanswm Corfforaethol	*	*	(1,012)	1,012	0	0

Corfforaethol

Treth Cyngor a Premiwm Treth Cyngor - sefyllfa ffafriol o dreth ychwanegol ar Dreth Cyngor, serch fod Swyddfa'r Prisiwr eisoes wedi caniatáu trosglwyddo 397 eiddo o'r rhestr Treth Cyngor i Drethi Annomestig yn ystod 2019/20 (453 yn 2018/19, 282 yn 2017/18, a 199 yn 2016/17). Yn ystod y flwyddyn £2.9m o Bremiwm Treth Cyngor wedi ei gasglu a'i neilltuo i'w ystyried ar gyfer y Strategaeth Dai.

Gostyngiadau Treth Cyngor - tanwariant o (£183k) gan fod niferoedd ceisiadau y cynllun Gostyngiad Treth Cyngor (Budd-daliadau) yn gyffredinol ar ei lefel isaf am y bedwaredd blynedd yn olynol ar hyd Gogledd a Chanolbarth Cymru yn 2019/20, ond gwelwyd cynnydd yn gynnar yn 2020/21 yn deillio o'r argyfwng Covid-19.

Eraill - y pwysau ar draws nifer sylweddol o gyllidebau ddim cymaint â'r hyn a ragwelwyd ac felly'n tanwario.

Argymhellir y dylid cynorthwyo'r adrannau sydd yn gorwario yn 2019/20 gan ei gyllido o'r ffynonellau canlynol:

- tanwariant net o (£1,012k) ar gyllidebau Corfforaethol
- tanwariant o (£70k) gan yr Adran Amgylchedd, sydd uwchlaw y trothwy tanwariant o (£100k) sydd yn cael ei ganiatau i'r Adrannau.
- defnydd o'r (£825,044) o'r ymarferiad cynaeafu cronfeydd a darpariaethau a fanylir yn **Atodiad 3**
- y gweddill sydd ar ôl i'w gyllido sef (£1,799k) yn cael ei ryddhau o Gronfa Strategaeth Ariannol y Cyngor.